

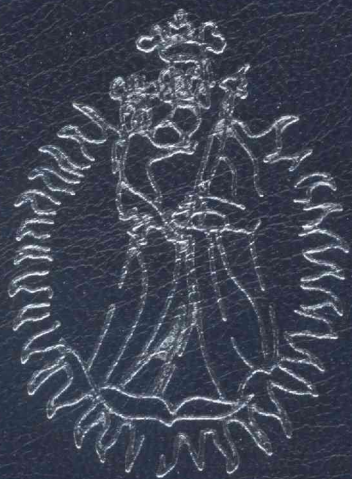

МЕТРЫКА

Вялікага
Княства Літоўскага

Кніга 42
(1556—1562)

МЕТРЫКА

Вялікага
Княства Літоўскага

Архіў Канцэлярыі
Вялікага Князя
Літоўскага

МЕТРИСА

of the Grand Duchy
of Lithuania

Book 42
(1556–1562)

Book of inscriptions №42
(the copy of the end of the XVI c.)

Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės

МЕТРИКА

Книга 42
(1556–1562)

Užrašymų knyga №42
(XVI a. pabaigos kopija)

МЕТРИКА

Великого Княжества
Литовского

Книга 42
(1556–1562)

Книга записей №42
(копия конца XVI в.)

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
Інстытут гісторыі

МЕТРЫКА

Вялікага
Княства Літоўскага

Кніга 42
(1556–1562)

Кніга запісаў №42
(копія канца XVI ст.)

Падрыхтаваў
кандыдат гістарычных навук
В. С. Мянжынскі

Мінск
«Беларуская навука»
2015

УДК 930.22:94(476)“1556/1562”

ББК 63.2(4Бел)

М54

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук Ю. М. Бохан;
кандыдат гістарычных навук А. А. Мяцельскі;
кандыдат філалагічных навук А. А. Жлутка

Метрыка Вялікага Княства Літоўскага. Кніга 42 (1556–1562 гг.) : Кніга запісаў № 42 М54 (копія канца XVI ст.) / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Інстытут гісторыі ; падрыхт. В. С. Мянжынскі. – Мінск : Беларуская навука, 2015. – 190 с.
ISBN 978-985-08-1926-0.

Метрыка № 42 – унікальны збор дакументаў, якія асвятляюць сацыяльна-эканамічныя працэсы на тэрыторыі Вялікага Княства Літоўскага (у асноўным у Заходняй Беларусі, Літве, Украіне, Падляшшы (сучаснай тэрыторыі Польшчы)) часоў правядзення валочнай памеры (1556–1562 гг.). Большасць дакументаў прысвечана становішчу гаспадарскіх слуг: стральцоў, кухараў, адверных, абрусных і інш.

Разлічана на навукоўцаў, выкладчыкаў, студэнтаў, усіх, хто цікавіцца гісторыяй старажытнай Беларусі.

УДК 930.22:94(476)“1556/1562”
ББК 63.2(4Бел)

ISBN 978-985-08-1926-0

© Інстытут гісторыі НАН Беларусі, 2015
© Афармленне. РУП «Выдавецкі дом
«Беларуская навука», 2015

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ (Валерый Мянжынскі).....	5
ВВЕДЕНИЕ (Валерий Менжинский).....	16
ІЛЮСТРАЦЫІ.....	23
СПРАВЫ «КНІГІ» МЕТРЫКІ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА № 42.....	29
РЭЭСТР СПРАЎ.....	29
ТЭКСТ СПРАЎ.....	35
№ 1. 1556.11.17. Варшава. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да скідальскага намесніка Яна Вікторына аб выдзяленні ў Скідальскай воласці ў сяле Шафранаўскім дзвюх валок зямлі гаспадарскаму кухару Шчаснаму Багданавічу Курэмбічу на кухарскай службе.....	35
№ 2. 1557. – Запіс аб загадзе караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста бабруйскаму, мерацкаму, даўгоўскаму і перэлайскаму старасту Станіславу Давойне аб прызначэнні ў дзяржаўных уладаннях стральцоў, выдзяленні ім на стралецкую службу па дзве валокі і выдачы ім спецыяльных лістоў аб службе.....	36
№ 3. 1557.12.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да жосленскага старасты Станіслава Захарашэвіча Влошка аб выдзяленні ў Жосленскай воласці ў сяле Шылашадах дзвюх валок зямлі стральцу Станіславу Марцінавічу на стралецкай службе.....	36
№ 4. 1557.12.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага дзяржаўцы Станіслава Райскага аб выдзяленні ў Аліцкай воласці ў сяле Талмахоўскім дзвюх валок зямлі стральцу Яну Пятровічу на стралецкай службе.....	37
№ 5. 1557.12.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага дзяржаўцы Станіслава Райскага аб выдзяленні ў Аліцкай воласці за возерам Дусею над ракой Прысаю дзвюх валок зямлі стральцу Марціну Барташэвічу на стралецкай службе.....	38
№ 6. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў Гарадзенскага стараства, якім выдзелена па дзве валокі зямлі.....	39
№ 7. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў Новага Двара, якім выдзелена па дзве валокі зямлі... ..	41
№ 8. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў Новага Двара, якім выдзелена па дзве валокі зямлі... ..	41
№ 9. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Малявіцкай воласці.....	42
№ 10. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Крынскай воласці.....	44

№ 11. [1557–1558]. [?]. – Запіс аб выдачы варанскаму стральцу Балтрамею Раманавічу двух валок зямлі	44
№ 12. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Квасаўскай воласці	45
№ 13. [1557–1558]. [?]. – Запіс аб выдачы стральцу Пятру Нарбутовічу двух валок зямлі ў Ляпунскай воласці	45
№ 14. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Котрынскай воласці	45
№ 15. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Скідальскай воласці	46
№ 16. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Пераломскай воласці	47
№ 17. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Пунскай воласці	47
№ 18. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Віленскай воласці	47
№ 19. [1557–1558]. [?]. – Запіс аб выдачы стральцу Станіславу Мацковічу двух валок зямлі ў сяле Шылашадах Жосленскай воласці	48
№ 20. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Азёрскай воласці	48
№ 21. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў ярынінага дзесятка, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Азёрскай воласці	48
№ 22. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Стобінскай воласці	49
№ 23. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Бельскай воласці	49
№ 24. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Лабенскай воласці	50
№ 25. [1557–1558]. [?]. – Запіс аб выдачы стральцу Янушку Марцінавічу двух валок зямлі ў Мардасах	50
№ 26. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Берзніцкім вайтаўстве	51
№ 27. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Бірштанскай воласці	51
№ 28. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Аліцкай воласці	52
№ 29. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Сімненскай воласці	54
№ 30. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Неманайскай воласці	54
№ 31. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Вількейскай воласці	55
№ 32. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Юрбаргскай воласці	55
№ 33. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Верболаўскай воласці	55

№ 34. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Ковенскай воласці	56
№ 35. [1557–1558]. [?]. – Запіс аб выдачы стральцу Рымі Янчэвічу двух валок зямлі ў сяле Вараны Грудзіковага войтаўства Даўгоўскай воласці	56
№ 36. [1557–1558]. [?]. – Спіс стральцоў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў Малявіцкай воласці	57
№ 37. 1559.07.11. Ваўкінікі. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да ўраднікаў і жыхароў Вялікага княства літоўскага аб адтэрміноўцы выплаты доўгаў, якія вінен гродзенскі яўрэй Мошка Ігудіч	57
№ 38. 1559.07.11. Ваўкінікі. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гарадскіх улад Гродна аб нестварэнні перашкод у арэндзе садавен у горадзе Гродна гродзенскім яўрэям Якубу Югелевічу і Гошку Хаймовічу	58
№ 39. 1559.08.07. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні ў Гродзенскай воласці па дзве валокі зямлі быўшым гродзенскім пушкарам Стасу Якубавічу і Яську Мікалаевічу на стралецкай службе	59
№ 40. 1559.08.08. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да радунскага дзяржаўцы Шчаснага Герцыка аб перадачы на адзін год арэнды гарэлачнага шынку ў горадзе Радунь гаспадарскаму абруснаму Сцяпану Васковічу	60
№ 41. 1559.08.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Радзевічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Радзюку Ігнавічу на кухарскай службе	61
№ 42. 1559.08.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Матысу Міцуцічу на кухарскай службе	62
№ 43. 1559.08.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Радзевічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Андрэю Аксамітавічу на кухарскай службе	62
№ 44. 1559.08.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Нячечы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Андрэю Няпрэцкаму на кухарскай службе	63
№ 45. 1559.08.18. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Хлістовічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму адвернаму Міхайлу Касцюшковічу і яго брату Яцку на адверніцкай службе	64
№ 46. 1559.08.30. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Ждановічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Крыштафу Янавічу на кухарскай службе	65
№ 47. [1559.08.30]. Вільня. – Спіс кухараў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў сяле Ждановічы Гродзенскай воласці	66
№ 48. [1559.08.30]. Вільня. – Спіс кухараў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў сяле Радзевічы Гродзенскай воласці	66

- № 49. 1559.08.30. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Ждановічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму дворнаму кухару Амброзію Юр'евічу на кухарскай дворнай службе 66
- № 50. [1559.08.30]. Вільня. – Спіс гаспадарскіх дворных кухараў, якім выдзелена па дзве валокі зямлі ў сёлах Няцечы і Ждановічы Гродзенскай воласці на кухарскай дворнай службе..... 67
- № 51. 1559.10.24. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Няцечы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Тарасу Лаўрынавічу на кухарскай службе 68
- № 52. 1559.10.24. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Радзевічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Марціну Махновічу на кухарскай службе..... 69
- № 53. 1559.10.25. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў Квасаўскай воласці быўшым гродзенскім пушкарам Андрэю Янавічу і Пятру Балтрамеевічу на стралецкай службе 70
- № 54. 1559.11.02. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да трабскага дзяржаўцы Станіслава Мікалаявіча Паца аб выплаце штогод з даходаў Трабскай дзяржавы 2 коп грошаў літоўскіх менсіанарам трабскага касцёла 71
- № 55. 1559.11.09. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў сяле Радзевічы Гродзенскай воласці гаспадарскаму кухару Пятру Паўлавічу на кухарскай службе 72
- № 56. 1560.03.09. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да пярштунскага і лабенскага намесніка Вайгрыцынавіча аб выдзяленні трох валок зямлі ў Лабенскай воласці гаспадарскім пекарцам Грышку і Івашку Яцуцічам Шалпуковічам і Андрэю Іванавічу Мікіцічу на пекарскай службе..... 73
- № 57. 1560.03.12–[1560.04.01]. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да бранскага і суражскага старасты Крыштафа Аленскага і гаспадарскага двараніна, рэвізора Бранскага і Суражскага двароў Станіслава аб выдзяленні обруба зямлі Варашылаўшчыну (чатырох валок на службе адверніцкай і адну валокі зямлі на чыншу) у Суражскай воласці Бельскага павета адверным Яну і Юзэфу Юшкевічам 74
- № 58. 1560.04.01. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб захаванні статусу зямлі Пецелькоўшчына у Гродзенскай воласці гаспадарскіх абрусных Яна Васкевіча Голека, Гршкі Алексеевіча і Паўла Клімовіча да асобнага гаспадарскага распараджэння 76
- № 59. 1560.04.01. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб захаванні статусу зямлі у Гродзенскай воласці гаспадарскіх абрусных Сцяпана Васковіча і Мікалая Карповіча да асобнага гаспадарскага распараджэння..... 77
- № 60. 1560.04.05. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў Гродзенскай воласці гаспадарскаму абруснаму Лукашу Гасцілавічу на абруснай службе і аб высвятленні статусу яго зямлі па даніне караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Старога..... 78

- № 61.** 1560.04.05. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні зямлі гродненскаму гаспадарскаму баярыну Адаму Аліфэравічу за яго землі, якія былі ўзяты ў валочную памеру 80
- № 62.** 1560.04.06. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні ў сяле Аліфэравічы Гродзенскага староства дзвюх валок зямлі гаспадарскаму дворнаму кухару Грышку Жуковічу на кухарскай дворнай службе 81
- № 63.** 1560.04.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні двух валок зямлі ў Гродзенскай воласці гаспадарскаму адвернаму Філіпу Апанасавічу на адверніцкай службе 82
- № 64.** 1560.05.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да трюкага ваяводы, гетмана ВКЛ, мазырскага старасты, лідскага, беліцкага і самілішскага дзяржаўцы Мікалая Юр'евіча Радзівіла і гаспадарскага двараніна Марціна аб выдзяленні ў Беліцкай воласці дзвюх валок зямлі гаспадарскаму кухару Пятру Мышыцу на кухарскай службе 83
- № 65.** 1560.05.20. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні ў сяле Нячечы Гродзенскай воласці дзвюх валок зямлі гаспадарскаму кухару Сцяпану Мікалаявічу на кухарскай службе..... 84
- № 66.** 1560.06.05. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна Яна Сцецкевіча аб вымярэнні на валокі баярскіх маёнткаў геранёнскай шляхты на шляхецкай земскай ваеннай службе..... 85
- № 67.** 1560.06.05. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага маршалка, слонімскага старасты Грыгора Валовіча, гаспадарскага сакратара, мядзельскага і маркаўскага старасты Мікалая Нарушэвіча і крычаўскага дзяржаўцы Андрэя Шалусе аб выдзяленні двух пустаўскіх зямель Буландінскай і Жэрабцоўскай у Крычаўскай дзяржаве гаспадарскаму крычаўскаму баярыну Арцёму Васільевічу 86
- № 68.** 1560.06.08. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да полацкага ваяводы, свіслацкага старасты Станіслава Станіслававіча Давойны аб выдачы ротмістру Полацкага замка Мальхеру Немяроўскаму 60 коп грошаў літоўскіх штогод за забарону трымаць яму і яго дзесятнікам корчмы і шынкі ў Полацку..... 87
- № 69.** 1560.06.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста трюцкаму ваяводзе, гетману ВКЛ, мазырскаму старасце, лідскаму, беліцкаму і самілішскаму дзяржаўцу Мікалаю Юр'евічу Радзівілу аб вызваленні з-за панесеных асабістых расходаў па арганізацыі абароны краіны яго маёнткаў ад выплаты серабшчын і паконеўскіх грошаў, якія былі прызначаны да 1560 г. соймам ВКЛ на абарончыя патрэбы..... 88
- № 70.** 1560.06.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага скарбнага, віленскага ключніка Івана Зарэцкага і гаспадарскага скарбавага пісара Ларыона Іванавіча аб вызваленні з-за панесеных асабістых расходаў па арганізацыі абароны краіны маёнткаў трюцкага ваяводы, гетмана ВКЛ, мазырскага старасты, лідскага, беліцкага і самілішскага дзяржаўцы Мікалая Юр'евіча Радзівіла ад выплаты серабшчын і паконеўскіх грошаў, якія былі прызначаны да 1560 г. соймам ВКЛ на абарончыя патрэбы..... 89
- № 71.** 1560.06.22. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна Яна Сцецкевіча аб вымярэнні на валокі баярскіх маёнткаў трабскай шляхты на шляхецкай земскай ваеннай службе..... 90

- № 72. 1560.06.23. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна Яна Сцецкевіча аб астаўленні гаспадарскім трабскім баярам Пятру Дашковічу і Яну Пятровічу зямель, якія ім даў Альбрэхт Марцінавіч Гаштольд, на баярскай ваеннай службе 91
- № 73. 1560.06.30. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да лыскаўскага і межырэчкага дзяржаўцы Івана Гарнастая і гаспадарскага рэвізора Андрэя Ілгоўскага аб выдзяленні замены гаспадарскім лыскаўскім баярам Паўлу, Яну, Пятру і Матысу Юхновічам за іх землі, якія былі ўзяты ў валочную памеру 92
- № 74. 1560.06.30. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы гродзенскіх двароў Себасцьяна Дыбоўскага і гаспадарскага двараніна Лаўрына Войны аб выдзяленні дзвюх валок зямлі на рацэ Снары Гродзенскай воласці гаспадарскаму машталеру Сцяпану Мікалаявічу на машталерскай службе 94
- № 75. 1560.09.07. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гомельскага старасты Калясніцкаму Васілевічу Тышкевічу аб падцвярджэнні гомельскаму гаспадарскаму баярыну Паўлу Андрэвічу Вароне трох пустаўскіх зямель Манькоўшчыну, Лапатоўшчыну і Матфееўшчыну ў сяле Целяшэвічы Гомельскай воласці на ваеннай службе пры Гомельскім замку 95
- № 76. 1560.09.08. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна Філона Кміты і змян Вініцкага павета Юрыя Александровіча і Дубіцкага аб скасаванні вальным соймам іх ранейшых прывілеяў і падпарадкаванні замкавым ураднікам Вініцкага замка і выкананні іх падданымі падводнай і замкавых павіннасцей 96
- № 77. 1560.09.27. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага дворнага канюшага, мельніцкага старасты і геранёнскага дзяржаўцы Яраша Карыцкага аб вызваленні ад плачэння чынша з гарадскіх зямель і капшчызны ад сваіх корчмаў жыхароў горада Геранёны бальвера Ільяша Якубовіча Ятолтовіча і часавога майстра Себасцьяна Станіслававіча за выкананне рамесніцкай службы 97
- № 78. 1560.09.27. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста аб вызваленні гаспадарскага слугі Андрэя Грэка ад гарадской юрысдыкцыі і павіннасцей з яго дома і карчмы, ад сталавання гасцей і іншых павіннасцей як на карысць горада, так і на карысць гаспадара, замкавага урада за выкананне ім слясарскай работы на карысць гаспадара і яго скарбу 98
- № 79. 1560.10.10. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да любецкага дзяржаўцы Паўла Іванавіча Сапегі аб вызваленні гаспадарскіх падданых Любэцкай воласці ад плачэння 6 грошаў літоўскіх з службы старой падводнай подаці ў сувязі з увядзеннем новай падводнай подаці з гаспадарскіх падданых 99
- № 80. 1560.10.19. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да зemsкага харужага ВКЛ, радунскага дзяржаўцы Шчаснага Герцыка аб вызваленні гаспадарскіх падданых сяла Стрыжэвічы ад плачэння палавіны павіннасцей з іх валок за 1560 г. 100
- № 81. 1560.10.20. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, сімненскага і неманайтскага дзяржаўцы Станіслава Райскага і гаспадарскага двараніна Грыгора Дзельніцкага аб выдзяленні ў сяле Пяршайцы двух валок зямлі гаспадарскім сімненскім стральцам Стасу Панюковічу з братам Раманам на стральцаккай службе 101
- № 82. 1560.10.29. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да пінскага і кобрынскага старасты Станіслава Фальчэўскага аб даванні паловы мёду з борцей і ўляў гаспадарскімі падданымі Пінскага староства і аб выплаце віны ў гаспадарскі скарб за самавольны збор мёду з сваіх борцей войтамі Зарэцкіх войтаўстваў

- (па 25 коп грошай літоўскіх) і падданымі сяла Асаўніца (30 коп грошай літоўскіх) Пінскага староства..... 102
- № 83.** [1560.10.29. Вільня]. – Запіс аб выдачы ліста караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскіх падданых Пінскага староства аб даванні імі паловы мёду з борцей і ўлляў і аб выплаце віны ў гаспадарскі скарб за самавольны збор мёду з сваіх борцей войтамі Зарэцкіх войтаўстваў (па 25 коп грошай літоўскіх) і падданымі сяла Асаўніца (30 коп грошай літоўскіх) Пінскага староства..... 104
- № 84.** 1560.11.01. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да мсціслаўскага старасты Івана Васільевіча Саламярэцкага аб пацвярджэнні мсціслаўскім падданым братам Арцёмам Брачынічам зямлі Якавоўскай за р. Сож у Саіне на платнерскай службе..... 104
- № 85.** 1560.11.08. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна і спраўцы Красніцкага двара Лаўрына Войны аб выдзяленні 14 гаспадарскім падданым па 2 валокі зямлі на стралецкай службе..... 105
- № 86.** 1560.11.08. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна і спраўцы Красніцкага двара Лаўрына Войны аб выдзяленні гаспадарскаму падданаму Зану Васільевічу валокі зямлі, на якой ён разбіў сад, і другой валокі зямлі для яго сына, на асаднай ці цяглай павіннасці з стаўкай чынша ў 2 капы грошай літоўскіх з валокі..... 106
- № 87.** 1560.11.[?]. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да ўраднікаў ВКЛ аб вызваленні мяшчан горада Сураж ад плачэння мыта на тэрыторыі дзяржавы на працягу 5 год..... 107
- № 88.** 1560.12.13. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да спраўцы даходаў у гаспадарскіх замках і дварах, кнышанскага і забельскага дзяржаўцы Пятра Фальчэўскага і гаспадарскага сакратара, варшаўскага схаластыка Адама Піліхоўскага аб выдзяленні гаспадарскаму падданаму Сеньку Гаўрылавічу ў сяле зубовічы Бельскай воласці 3 валок зямлі на мерніцкай службе..... 108
- № 89.** 1560.12.[?]. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, сімненскага і неманайтскага дзяржаўцы Станіслава Райскага, аб выплаце 25 коп грошай літоўскіх гаспадарскаму двараніну Грыгору Дзельніцкаму за рэвізію валок гаспадарскіх двароў у 1560 г. 109
- № 90.** 1560.12.[?]. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, неманайтскага, сімненскага і пунскага ляснічага Мальхера Борна з загадам не рабіць перашкод гаспадарскаму двараніну Грыгору Дзельніцкаму ў справе выдзялення кута лесу пры возеры Ралі з Сімненскай пушчы, размерання яго на валокі і засяленні яго людзьмі..... 109
- № 91.** 1560.12.[?]. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна Грыгора Дзельніцкага аб выдзяленні кута лесу пры возеры Ралі з Сімненскай пушчы, размеранні яго на валокі і засяленні яго людзьмі 110
- № 92.** 1561.06.30. [Вільня]. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да крынскага, котрынскага і квасаўскага дзяржаўцы Андрэя Таркоўскага, аб выдзяленні ў Котранскай воласці ў сяле Савольскім двух валок зямлі гаспадарскім падданым Багдану Цімашэвічу і яго патужніку Парфену, якіх абраў па гаспадарскаму даручэнню на стралецтва Станіслаў Андрэявіч Давойна, на стралецкай службе..... 111
- № 93.** 1561.06.30. [Вільня]. – Запіс аб выдачы ліста караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста аб выдзяленні ў Котранскай воласці ў сяле Савольскім двух валок зямлі гаспадарскаму падданаму Аляксею Малеевічу, якога абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэявіч Давойна, на стралецкай службе..... 112
- № 94.** 1561.06.30. [Вільня]. – Запіс аб выдачы ліста караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста аб выдзяленні ў Квасаўскай воласці ў сяле Нячечы двух

- валок зямлі гаспадарскім падданым Яну Пятковічу і яго братанічу Лукашу Мікалаевічу, якіх абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэвіч Давойна, на стралецкай службе 112
- № 95.** 1561.06.30. [Вільня]. – Запіс аб выдачы ліста караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста аб выдзяленні ў Квасаўскай воласці ў Сухой Даліне ў Свіслацкім обрубе двух валок зямлі гаспадарскаму падданаму Каленіку Грыневічу, якога абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэвіч Давойна, на стралецкай службе..... 113
- № 96.** 1561.06.30. [Вільня]. – Запіс аб выдачы ліста караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста аб выдзяленні ў стралецкім сяле Баранава двух валок зямлі гаспадарскаму падданаму Юрыю Кіяніну, якога абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэвіч Давойна, на стралецкай службе..... 113
- № 97.** 1561.07.07. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага двараніна і рэвізора Грыгора Дзяльніцкага, аб выдзяленні ў Сімненскай воласці ў сяле Ацесі па дзве валокі зямлі гаспадарскім падданым Юхну Рамаўтовічу, Стэцу Смалевічу, Яну Рамуцевічу, Вайцеху Варневічу, Пятру Мікалаевічу, якіх абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэвіч Давойна, на стралецкай службе да «вольі і ласкі» гаспадарскай 113
- № 98.** 1561.07.07. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, сімненскага і неманайтскага дзяржаўцы Станіслава Райскага, аб выдзяленні ў Сімненскай воласці ў сяле Ацесі па дзве валокі зямлі гаспадарскім падданым Юхну Рамаўтовічу, Стэцу Смалевічу, Яну Рамуцевічу, Вайцеху Варневічу, Пятру Мікалаевічу, якіх абраў па гаспадарскім даручэнні на стралецтва Станіслаў Андрэвіч Давойна, на стралецкай службе 114
- № 99.** 1561.07.15. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да радунскага намесніка Івана Андрэвіча адносна выканання працэсуальных працэдур па справе забойства служэбніка рускага ваяводзіча пана Фірлеевага 115
- № 100.** 1562.03.21. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да гаспадарскага рэвізора, краснасельскага і квасаўскага дзяржаўцы Лаўрына Войны, аб выдзяленні дзвух валок зямлі гаспадарскаму кухару Філіпу Матысовічу на кухарскай службе і замацаванні за яго братам Янам Матысовічам дзвух кухарскіх валок (адной вольнай і адной на чыншу, так як у той час не выконваў кухарскай службы)..... 117
- № 101.** 1562.03.23. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, сімненскага і неманайтскага дзяржаўцы Станіслава Райскага, аб выдзяленні ў Радунскай воласці пры сяле Ківанцы па дзве валокі зямлі гаспадарскім адверным Багдану Глябовічу і Яну Грынковічу на адверніцкай службе..... 117
- № 102.** 1562.04.13. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да крынскага і котрынскага дзяржаўцы Андрэя Таркоўскага, аб вызваленні ад павіннасцяў ў горадзе Крынках аднаго пляца і дома, з надзяленнем права трымаць вольную ад плачэння і подацей карчму і аб выдзяленні ў Крынскай воласці адной валокі зямлі абруснаму польскай каралевы, вялікай княгіні літоўскай Кацярыны Мікалаю Карповічу на абруснай службе 118
- № 103.** 1562.05.09. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да аліцкага, сімненскага і неманайтскага дзяржаўцы Станіслава Райскага, аб выдзяленні ў Аліцкай воласці па дзве валокі зямлі гаспадарскім кухарам Яну Тамасовічу і Якубу Ручне на кухарскай службе 119
- № 104.** 1562.05.13. Вільня. – Ліст караля польскага, вялікага княства літоўскага Жыгімонта Аўгуста да крынскага ляснічага Міхаіла Іванавіча Сабакіна, які праводзіў валочную памеру ў Крынскім двары, аб выдзяленні ў Крынскай воласці ў засценку паўтары валокі зямлі Яну Колку на абруснай службе 120

НАВУКОВА-ДАВЕДАЧНЫ АПАРАТ	123
СПІС СКАРАЧЭННЯЎ	123
ПАКАЗАЛЬНІКІ	124
Імяны паказальнік	124
Геаграфічны паказальнік.....	141
Прадметны паказальнік.....	148
ХРАНАЛАГІЧНЫ СПІС ДАКУМЕНТАЎ	168
СПІС ІЛЮСТРАЦЫЙ	169
ПЕРАЛІК РАЗНАВІДНАСЦЕЙ ДАКУМЕНТАЎ.....	170
ХРАНАЛАГІЧНЫ ПЕРАЛІК ДАКУМЕНТАЎ	171
CONTENTS	179
TURINYS.....	180
СОДЕРЖАНИЕ.....	181
ЗМЕСТ	182

Навуковае выданне

**МЕТРЫКА
ВЯЛІКАГА КНЯСТВА
ЛІТОЎСКАГА**

**Кніга 42
(1556–1562)**

**Кніга запісаў № 42
(копія канца XVI ст.)**

*Падрыхтаваў
Мянжынскі Валерый Станіслававіч*

Рэдактар *Н. Т. Гаўрыленка*
Мастацкі рэдактар *Т. Д. Царова*
Тэхнічны рэдактар *В. А. Тоўстая*
Камп'ютарная вёрстка *Ю. А. Агейчык*

Падпісана ў друк 11.11.2015. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 22,32.
Ул.-выд. арк. 15,3. Тыраж 300 экз. Заказ 209.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецкі дом «Беларуская навука». Пасведчанне аб дзяржаўнай
рэгістарыцыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/18 ад 02.08.2013.
Вул. Ф. Скарыны, 40, 220141, г. Мінск.

ISBN 978-985-08-1926-0

9 789850 819260